

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Jón Brian Hvidtfeldt
jonbrian@sosialurin.fo

KOMMUNALI OPINLEIKIN

Í blaðnum í dag eftirlýsir ein búskaparfrøðingur størri gjøgnumskygni í kommunalu roknskapirnar. Blaðið hevur biðið hann meta um figgjarætlanina hjá høvuðsstaðnum, men búskaparfrøðingurin visir á fleiri grundleggjandi manglar fyri yvirhøvur at kunna gera eina veruliga meting. Upplýsingarnar eru ikki atkomuligar, sjálvt um Tórshavnar Býráð endaliga samtykti figgjarlógina fyri 2014, ið javnvigar við 650 milliónum krónum, á býráðsfundi 28. november.

Búskaparfrøðingurin staðfestir, at kommunurnar generelt eru nógv meira afturlatnar enn lögtingið. Við øðrum orðum er truplari hjá fólki at fylgja við í, hvussu kommunuskatturin verður

brúktur enn hvussu landsskatturin verður brúktur. Tað kann undra, tá flestu føroyingar gjalda fleiri skattakrónur í kommunukassan enn í landskassan. Kommunala eftirlitið visir á politiska viljan um vittfevnandi, kommunalt sjálvræði. Landið ger rammulógir, sum kommunurnar skulu arbeiða eftir, sigur deildarstjórin á økinum. Avslappaði hugburðurin hjá kommunala eftirlitinum vekir undran. Hví er tað ikki ein sjálvsagdur lutur, í øðrum lagi eitt krav, at fult gjøgnumskygni er í kommunalu roknskapunum, soleiðis at borgarir hava ein reellan møguleika at fylgja við í, hvat kommunalu skattakrónurnar verða brúktar til.

Eisini staðfestir búskaparfrøð-

ingurin, at kommunurnar ikki eru undir eftirliti av landsgrannskoðanini. Gera vit aftur samanberingina við landskassan, so fær almenningurin á hvørjum ári eina drúgva frágreiðing um, hvussu landsstýri og lögting hevur húsast við skattakrónunum hjá okkum øllum. Men vit fáa ongantið eina líknandi, fakliga frágreiðing um, hvussu kommunalu skattakrónurnar eru brúktar.

Í blaðnum í dag viðgera vit samtyktu

figgjarætlanina hjá høvuðsstaðnum. Sum forrestin skal endurskoðast eftir nýggj ár fyri at finna effektiviseringar og sparingar, sambært býráðnum. Ein fyrrverandi borgarstjóri øtast á almenna raksturinum, sum er vaksni við 170 milliónum krónum undir Heðini

Mortensen. Jan Christiansen eftirlýsir eina virkna andstøðu og størri opinleika.

Á øðrum økjum hevur Tórshavnar Kommuna ein sera virknan kunningarpolitikk við dagligum tíðindaskrivum um stórt og smátt í kommununi. Men er tað í lagi, at kommunalar skattakrónur verða brúktar til at kunna borgararnar um, at borgarstjórin er til arbeiðis, samstundis sum tað knípur við grundleggjandi kunning um, hvat skattakrónurnar verða brúktar til? Svárið er nei.

» Fyrrverandi borgarstjóri eftirlýsir eina virkna andstøðu

Edmund og lögmaður ósamdir um vallyfti

Meðan Kaj Leo Holm Johannesen hevur slept vallyftinum hjá Sambandsflokkinum um at hækka blokkin úr Danmark upp í 200 milliónir krónur, so stríðist fólkatingsmaðurin hjá Sambandsflokkinum sama stríðið enn.

Undir valstríðinum – bæði til fólkatingsvalið í september í 2011 og lögtingsvalið í oktober í 2011, sótu Kaj Leo Holm Johannesen lið um lið í sjónvarpi og útvarpi og lovaðu, at kom Sambandsflokkurin til valdið, so var fyrsta og størsta og besta málið hjá flokkinum at hækka blokkin upp í 200 milliónir krónur um árið. Tað hevði merkt, at føroyska samfelagið í figgjarárinum, sum nú kemur, átti 600 milliónir krónur meira.

Teir vórðu kortini báðir lagdir undir, at hetta var spæl fyri gallarinum. Og tað gekk eisini sjón fyri søgn, tá Jørgen Niclasen á landsfundi hjá Fólka flokkinum, beint áðrenn samgongan varð skipað endaliga í 2011, boðaði frá, at talan var um spæl fyri gallarinum. At hann fór til Danmark at biða um pengarnar, men at hann fór at verða vendar í hurðini. Men so hevði hann

Edmund og Kaj Leo í andgletti í sjónvarpi. Her lova teir at hækka blokkin upp í 200 millónir. Lyftið, sum lögmaður síðan hevur slept

gjørt sín part av avtaluni við Sambandsflokkinn – og harvið varð málið endaliga avgreitt.

Rætt hevur Jørgen Niclasen. Stríðið um blokkin er endaliga avgreitt. Veruligur vilji var ikki aftan fyri orðini hjá lögmanni, sum heldur vil sita við valdið hjá Jørgen Niclasen, enn at stríðast saman við Edmundi Joensen fyri at hækka blokkstuðulin úr Danmark.

Í álitinum til donsku figgjarlógina sigur Edmund Joensen soleiðis:

– Sambandspartiet er kritisk over for tilskuddets aktuelle størrelse. Sambandspartiet på Færøerne fastholder også den grundlæggende holdning, at Færøerne ved given lejlighed skal forhandle

med regeringen om en normalisering af tilskuddets størrelse, d. v. s. i opadgående retning

Sammbandspartiet har adskillige gange tilkendegivet, at tilskuddet bør normaliseres således, som Færøerne landsstyre fremførte under forhandlingerne med regering for to år siden, sigur altso Edmund Joensen.

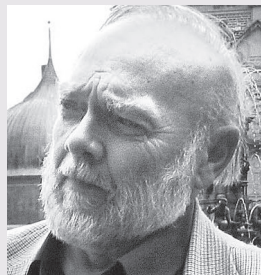
Tað stutta av tí langa er, at stóra vallyftið hjá landsins leiðandi flokki, sum onkur segði var bluff, er endaliga droppað av Føroya lögmanni, formanni Sambandsflokksins.

Hansara landsstýri hevur avgjört, at blokkurin verður sum hann er næstu trý árin.

» Vaksa pengar á trønum?

EDMUND JOENSEN
KJAK SÍÐA 12

» Akademisk inflation

VIRGAR DALSGAARD
KJAK SÍÐA 12

Málráðini út í bók

Í næstum koma málráðini frá Orðafragd við Marjun Arge Simonsen, sum hava staðið í mikudags-Sosialinum fyrr í ár, út í bók.

Talan er um 35 málráð, sum hava verið prentað í Sosialinum í 35 vikur í ár. Tað er eitt samstarv millum Orðafragd v/ Marjun Arge Simonsen, cand.phil, og Sosialin. Samstarvið kom í lag eftir kjak millum starvsfólk í Miðlahúsinum og Marjuna um mál – tá hugskotið spratt, hví hon ikki bara skrivaði nøkur málráð við jøvnum millumrumum.

Sosialurin hevur fyrr havt málteig. Fyrstu árin var tað Svenning Tausen, sáli, sum skrivaði, og tey komu eisini út í bók. Seinni var tað André Niclasen, sáli, sum skrivaði, men málteigurin datt niðurfyri fyri skjótt mongum árum síðani.

Tað kom tí væl við hjá Sosialinum, at Marjun Arge Simonsen í eitt tíðarskeið vildi átaka sær uppgávuna, sum hon greiddi sera væl.

Tað bleiv í fyrsta umfari til 35 málráð.

Marjun Arge Simonsen hevur cand.phil.-prógv í norðurlenskum, serstakliga føroyskum, máli og bókmentum. Hon starvast

í egnum virki, Orðafragd, har hon veitir málsliga ráðgeving, týðir, rættlesur og hevur skeiðvirksemi. Hon hevur stóran áhuga fyri málrøkt, sum er tann partur av málrøktini, har ið miðað verður ímóti at røkja og halda einum máli uppi. Harumframt er meginhugsanin, at málið skal mennast við at byggja á tann grundvøll, ið málið er sprottið úr.

Málrøkt miðar eisini ímóti at stimbra málkensluna hjá fólki, so samskiptið verður greitt, og tað slepst undan misskiljum.

Hesi málráð eru skrivað við tí í hyggju at veita ráð til teirra, ið fegin vilja vita, hvat ið er rætti hátturin at orða seg. Marjun hevur eisini stóran áhuga fyri orðabókafrøði og navnafrøði sum granskingarevni. Nakrar av greinum hennara eru at finna á orðafragd.com